

- Jag var sekunder från döden...

Tjörnbron rasade bakom ryggen på Anita...

Anita hade jobbat sent och var på väg hem. Dimman låg tät när hon körde ut över bron, strax skulle hon vara hemma hos sin lilla dotter. Dagen därpå insåg Anita att hon hade haft änglavakt. Bilarna som kom efter henne hade störtat rakt ner i vattnet...

Anita Thungström hade ingen tanke på att natten till den 18 januari 1980 var speciell på något vis, när hon långsamt körde hem genom det västsvenska landskapet. Anita var 23 år, hon hade jobbat sent som croupier på restaurang Gransäter i Trollhättan och hemma i Skärhamn på Tjörn sov dottern Sandra, drygt ett år gammal.

Normalt brukade Anita stänga roulett-bordet när restaurangen stängde, klockan ett på natten, men den här kvällen bestämde sig Anita och hennes kollega för att packa ihop lite tidigare.

- Det var en grå och trist vinterkväll i januari, alla hade gjort slut på sina pengar och det fanns inte mycket för oss att göra. Vi brukade alltid stanna kvar tio minuter för att dricka kaffe tillsammans, men den här gången kände jag att jag ville åka hem direkt, berättar Anita, 52, nästan 30 år senare.

Åter till natten 18 januari 1980. Anita pratade en stund med sin kollega medan hon skrapade rutorna på sin bil. Redan klockan 00.40 var hon på väg hem. Dimman låg tät över småvägarna. Väglaget och sikten fick Anita att sakta ner. För att få lite

"sällskap" i bilen satte hon på radion på hög volym.

Jag såg några konstiga ljus...

Efter några mil var hon framme i Stenungsund och broarna som leder ut mot Tjörn. Här saktade hon ner ytterligare eftersom bron var smal och bara hade två körfält. Dessutom var sikten så dålig att hon tvingades hålla sig nära vägräcket för att kunna se var vägen gick. Klockan hade nu hunnit bli 01.29 och Anita längtade hem till sin säng.

- Jag hade kört den här vägen många gånger, men just den här kvällen såg jag några konstiga ljus en bit bortanför bron. Jag hade aldrig sett de där ljusen förut och jag undrade naturligtvis vad det var, men "det kopplade" inte riktigt. Jag hade ju inte en tanke på att det kunde vara en båt.

Anita kom utan problem över bron och fortsatte att köra mot hemmet i Skärhamn. Nattradion spelade fortfarande högt i bilen och hon hörde inte någonting av det som hände bakom hennes rygg. Strax efter brofästet mötte hon en annan bil som körde ut mot bron. En stund senare var hon hemma

hos sin dotter. Hon gick och la sig och väcktes sedan tidigt morgonen därpå - av att telefonen ringde. Det var Anitas mamma som oroligt frågade om hon levde.

- Det är klart att jag lever, svarade jag, varför frågar du så? Först då fick jag veta att Tjörnbron hade rasat på natten, att en båt hade kört in i brospannet och rivit ner hela körbanan...

Anita Thungström var den sista personen som lyckades köra över den gamla Tjörnbron. Haverikommissionen har räknat ut att hon klarade livet med 30 sekunders marginal. Bilen hon mötte på Tjörnsidan var förmodligen den första som körde över kanten och störtade ner i vattnet.

De konstiga ljusen som Anita hade sett var lanternorna på lastfartyget Star Clipper som hade fått något fel på rodret. Båten kunde inte följa den 50 meter smala rännan som löper under brons högsta punkt utan kom för långt ut åt sidan. Bron rasade och vägbanan klipptes av i båda ändar när Star Clipper rammade brofästet. Dimman låg tät och från båda håll kom det bilar vars förare inte upptäckte faran i tid. Sammanlagt körde sju bilar över kanten. Åtta personer avled i det kalla vattnet.

En lastbilschaufför från Stenungsund som körde extra långsamt i dimman lyckades spärra av vägen från fastlandssidan. Då hade det gått tio minuter sedan bron rasade. Men på Tjörnsidan dröjde det 40 minuter innan vägen spärrades av. Under tiden såg besättningen på båten och de först anlända poliserna förfärat hur flera bilar körde över kanten på andra sidan utan att de kunde göra något.

När Anita förstod vidden av det som hänt kontaktade hon polisen.

- Jag berättade för polisen vad jag hade sett när jag körde över bron. Och senare, i Haverikommissionens utredning, fick jag rita in de konstiga ljusen som jag hade lagt märke till.

Jag har haft tur flera gånger

Numera bor Anita i Trollhättan, men när olyckan inträffade bodde hon på Tjörn sedan ett par år tillbaka. Hon kände ingen av dem som körde över bron på olycksnatten, men olyckan skapade en sammanhållning på ön, inte minst då vardagslivet och pendlingen försvårades av att bron var borta under lång tid.

Både polisen och Haverikommissionen konstaterade att det var en mängd olyckliga omständigheter som bidrog till katastrofen och de pekade inte ut någon enskild person som skyldig. Anita vill inte tala om skyddsänglar, men ibland undra hon. Brokatastrofen är nämligen inte det enda olyckstillbud som hon har klarat sig oskadd från.

Några år efter broraset körde hon förbi den lilla orten Köpmannebro strax norr om Mellerud i Dalsland. Det var dåligt väder och plötsligt kände Anita hur hennes bil tappade väggreppet och gled över vägbanan. Samtidigt såg hon en stor långtradare komma emot henne från andra hållet. Sedan gick det fort...

Anitas bil snurrade runt och ställde sig på högkant alldeles intill en bergvägg - och Anita kunde klättra ut helskinnad.

- Jag krockade varken med bergväggen eller med långtradaren, men jag skrämde livet ur chauffören. Det var riktigt hemskt.

Ytterligare en incident inträffade några år senare när Anita var på väg hem från en skidresa i Frankrike. Den gången körde hon på den tyska motovägen autobahn utanför staden Kassel, sent på natten och i hög fart. Plötsligt såg hon i strålkastarljuset ett bildäck som studsade ut på vägen rakt framför henne - däcket slog i vägräcket till vänster och försvann sedan åt andra hållet.

- Jag bromsade så gott det gick, men det går inte att tvärbromsa i den hastigheten. Om jag hade kört in i bildäcket så hade ingen av oss i bilen klarat sig.

Anitas dotter Sandra är nu 31 år. Anita har levt ensam med Sandra under många år efter en skilsmässa, men idag är Anita omgift och hon har blivit bonusmormor till sin mans dotterdotter.

- Jag är naturligtvis tacksam för att jag klarade mig över bron och att jag lever. Förhoppningsvis har vi lärt oss mycket av det som hände. Beredskapen är bättre och rutinerna för att klara av en katastrof har utvecklats på 30 år.

av Hans P.A. Karlsson

Fakta: Åtta personer omkom

I dagligt tal säger vi Tjörnbron, men egentligen är det tre olika broar som binder ihop Stenungsund på det bohusländska fastlandet och ön Tjörn. De tre broarna heter Tjörnbron (Almöbron), Källö-sundsbron och Stenungsöbron. Det var Almöbron, den största av de tre broarna som rasade i januari 1980 efter en påsegling av lastfartyget Star Clipper. När den nya bron - efter 17 månaders byggtid - stod klar i november 1981, döptes den till Tjörnbron.

Vid kollisionen rasade delar av vägbanan ner över fartyget och krossade kommandobryggan. Fartygets radioutrustning förstördes, vilket gjorde att besättningen varken kunde kalla på hjälp eller varna trafikanterna i området. Åtta personer i de sju bilarna som körde över brokanten omkom. Haveriutredningen lyckades inte fastställa någon entydig orsak till olyckan och ingen dömdes som ansvarig. Men i efterhand har det framkommit att Star Clipper tidigare hade haft problem med styrmaskineriet.